



הצעות לאירועים ולפעילויות

לחגי תשרי וליום הדיכרון ל-7.10

משרד התפוצות
והמאבק באנטישמיות

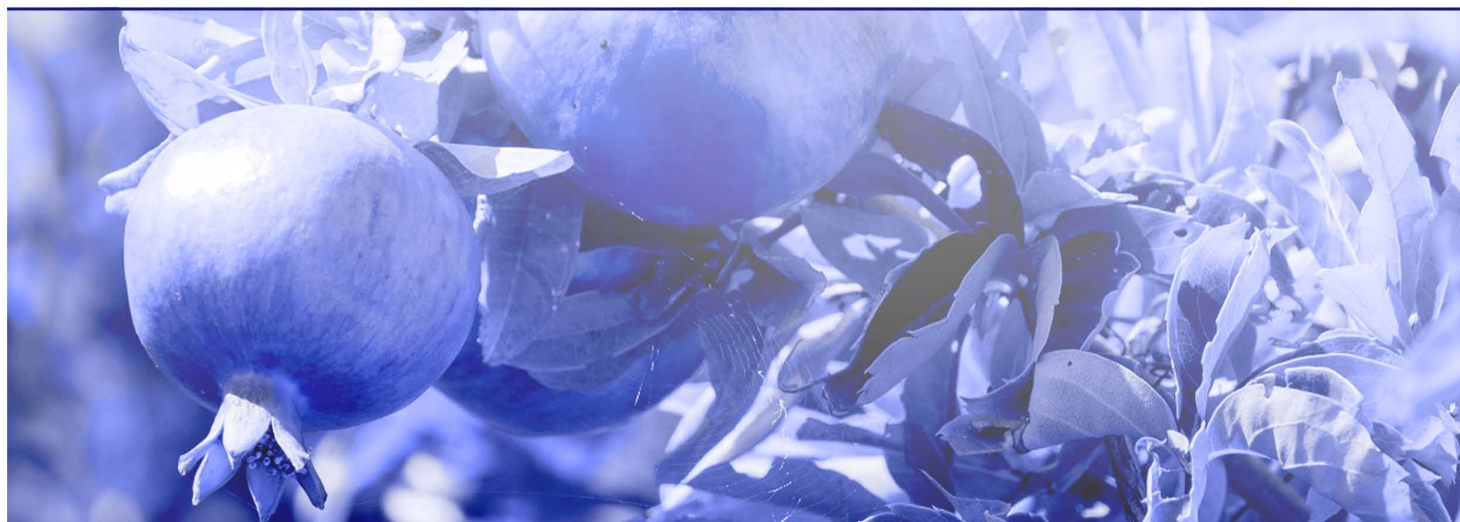


איגוד
ארגוני
יהדות
ישראלית

פז
פנים

צומחת
שוב

המנהלת ליהדות
ישראלית



"ליבנו ענה בתפילה נושנה" חגי תשרי ויום הזיכרון ל-7.10 | מאגר פעילויות לקהילות

שותפות ושותפים יקרים,

חגי תשרי מתקרבים, חגים שמלווים במשמעות חדשה מאז מתקפת ה-7 באוקטובר 2023. השאלה הניצבת בפנינו היא: כיצד נחגוג יחד? איך נחבר בין כאב ואובדן לבין שמחה וחגיגות, שהם חלק בלתי נפרד מחיינו? האמונה שלנו היא כי היחד מחזק את היחיד – וכי מפגש, חג ושיתוף לבבות הם הדרך לבנות חוסן ותקווה.

בקהילות השונות מתרחשת עשייה, יצירה וידע. מתוך רצון ללמוד אלו מאלו, להרחיב מעגלים ולחזק את תחושת השותפות. פנינו לארגונים השותפים למיזם "צומחת שוב" בעוטף וביקשנו מהמובילים והמלווים הקהילתיים לשתף ברעיונות חדשים וישנים לפעילויות ואירועים.

המערכים שיצר כל אירגון נוסחו בהתאם לאופיו האישי של כל מנחה ולייחודיות המרכזים, וכך נרקם מאגר רחב יריעה ומגוון במיוחד, המאפשר לכל משתמש למצוא את מבוקשו. הרעיונות שנאספו רוכזו כאן למאגר ידע שימושי. המאגר יתפרסם באתר המנהלת ליהדות ישראלית, ויונגש גם דרך הארגונים השותפים למיזם. הוא נועד לשמש מקור השראה ושיתוף ידע לרכזי תרבות, מלווי קהילה ולכל המעוניין בתוך מיזם "צומחת שוב" ובכלל.

זהו תוצר מקצועי, נגיש ומעורר השראה, שנבנה מתוך מחויבות, יצירתיות ועשייה מבורכת.

בברכת שנה טובה ומתחדשת,
המנהלת ליהדות ישראלית



רעיונות לאירועים ופעילויות לחגי תשרי ו-7/10

01	----- כתיבת איגרות "שנה טובה" קהילתית מכון שיטים
02-03	----- איגרות לשנה טובה בינ"ה
04-07	----- טקס ראש השנה בקהילה - פתח לנו שער המדרשה באורנים החלוץ
08	----- נשליך ונחזיק קהילתי לראש השנה המדרשה באורנים החלוץ
09	----- "שנה חדשה, סיפור חדש" מרכז הרצוג
10-11	----- טקס ראש השנה במעגל מכון שיטים
12-13	----- סליחה על השאלה בינ"ה
14	----- תשליך קהילתי מכון שיטים
15-17	----- יש לי סיכוי להינצל בינ"ה
18	----- "שיח קפה" - חוזרים הביתה, תיקון קהילתי מרכז הרצוג
19-20	----- מתחם כוונות המדרשה באורנים החלוץ
21	----- הקמת וקישוט סוכה בינ"ה
22	----- סוכות מארחות מכון שיטים
23	----- מסכת משפחתית / קהילתית לערב חג סוכות מכון שיטים
24	----- סוכות - בונים את הבית מחדש מרכז הרצוג
25-26	----- אושפיזין בינ"ה
27	----- צמד ברזל החברה למתנ"סים
28	----- תערוכה / סרט + שיח עם גיבור החברה למתנ"סים
29	----- לזכרם - פעילות קהילתית החברה למתנ"סים
30	----- טקס לציון יום השנה לשבעה באוקטובר מכון שיטים



כתיבת איגרות "שנה טובה" קהילתית

מרים הולצמן | מכון שיטים

מועד 

כשבוע לפני ראש השנה. כדאי לחבר לחלוקת השי לחג והרמת הכוסית

קהל יעד 

משפחות / מעורב

משך 
כשעה

מקום 

במבנה ציבור עם שולחנות ומרחב נח ליצירה

מטרות הפעילות: אווירה של שמחה ותקווה לכבוד ראש השנה, אל מול ה-7 באוקטובר שמתקרב. יצירת חיבורים אישיים וניראות של חברי הקהילה- הזדמנות לאחל ולברך באופן אישי.

יהדות ישראלית וחוסן קהילתי: הפעילות מחדשת את מנהג כתיבת איגרות שנה טובה בין אדם לחברו וכוללת קטעים מארון הספרים היהודי המגוון.

01

פעילות מקדימה | טופס הרשמה לפעילות ושיבוץ מתאים

טרם האירוע: מי שנרשם, יקבל שם של משפחה או שתיים, להן ישלח איגרות. יש לשים לב שכל הנרשמים לפעילות גם ישלחו ברכה וגם יקבלו ברכה ממישהו. בהנחה שיגיעו אנשים שלא נרשמו, טוב להכין מראש רשימה של ותיקים להם ניתן יהיה לשלוח איגרות וכן לעודד שליחת איגרות נוספות.

02

60 דק' | חומרי יצירה, איגרות מודפסות, דפים צבעוניים

הגשת החומרים והתכנים באופן אסתטי ונגיש:

- איגרות מעוצבות מראש, עם מרחב לעיצוב אישי
- עזרי יצירה (טושים, מדבקות ומגוון חומרים)
- עותקים של שירים, ברכות, ציטוטים, תפילות, הקשורים לתקווה ולשנה חדשה

03

לפני החג | שותפות עם מחנכי הנוער

חלוקת האיגרות ברחבי הקהילה ע"י "דוורים" צעירים על אופניים.

כיווני מחשבה נוספים:

המשכיות:

כדאי להשאיר את העמדה ולעודד משפחות להגיע ולשלוח איגרות נוספות ביישוב ואף מחוץ לקהילה.

שיתוף אקטיבי של משתתפים בשלב ההכנות או בפעילות עצמה:
להסתייע בצוות של אנשי תוכן ולהוסיף קטעי השראה.

איגרת לשנה טובה בינ"ה | לילך נעמן (עמוד 01)

מטרות הפעילות:

- לחזק את הזיקה של הנוער למושב ולקהילה המקומית.
- להכיר את מסורת ברכות ראש השנה ואת השורשים ההיסטוריים שלה.
- ליצור חוויה יצירתית משותפת המחברת בין עבר להווה.
- לפתח כישורי ביטוי אמנותי וחזותי בהשראת מסורת הגלויות היהודיות.
- לחבר בין דורות באמצעות תמונות ישנות וזיכרונות.
- להכין ברכה לשנה החדשה לקהילה ומהקהילה הלאה.

מועד 

לקראת ראש השנה

קהל יעד 

נוער (13-18)

משך 

שעתיים וחצי (כולל הפסקה קצרה)

מקום 

מועדון

יהדות ישראלית וחוסן קהילתי: הפעילות מחברת את הנוער למסורת יהודית של שליחת ברכות לראש השנה, שהחלה במאה ה-14 והתפשטה בקהילות ישראל. בעזרת תמונות ישנות של המושב נוצר גשר בין דורי המחזק את הזיקה למקום ולקהילה, מהיישוב הישן בארץ ישראל דרך התנועות החלוציות ועד היום. כמו גלויות הברכה ההיסטוריות, גם כאן, מודגש החיבור לערכי אהבת המקום, קהילה וחוסן משותף דרך יצירה ושיתוף.

01

הכנה מוקדמת:

- פנייה למשפחות במושב לאיסוף תמונות ישנות.
- צילום נופים עדכניים של המושב בסגנון גלויות מסורתיות.
- הכנת דוגמאות לקולאז'ים בהשראת גלויות ברכה היסטוריות.
- רכישת חומרי יצירה והכנת עמדות עבודה.
- איסוף דוגמאות של גלויות ברכה יהודיות מתקופות שונות.

לקראת האירוע | תמונות ישנות

מהמושב, מצלמה דיגיטלית, חומרי יצירה, דוגמאות היסטוריות של גלויות ברכה

02

פתיחה - "מסורת הברכות הכתובות":

- הצגת מסורת ברכות ראש השנה הכתובות מימי הביניים.
- הצגת דוגמאות של גלויות ברכה יהודיות מתקופות שונות.
- סיפור קצר על התפתחות המסורת מגרמניה למזרח אירופה ולארץ ישראל.
- הדגשת הקשר בין המסורת העתיקה לפעילות הנוכחית.

10 דק' | דוגמאות לגלויות היסטוריות,

מצגת קצרה

03

15 דק'

היכרות - "המושב בעיניי":

- מעגל היכרות: כל משתתף מציג את עצמו.
- שאלה מרכזית: "איזה מקום במושב הכי משמעותי לכם ולמה?"
- דיון קבוצתי: מה המושב מסמל עבורכם?

איגרת לשנה טובה בינ"ה | לילך נעמן (עמוד 02)

03

**60 דק' | נייר בריסטול A3, תמונות
ישנות ועדכניות, מגזינים, דבק,
מספריים, מרקרים צבעוניים,
חומרי קישוט מסורתיים**

יצירת הקולאז' בסגנון גלויות ברכה:

- שלב 1 (15 דק') – בחירת תמונות מהאוסף, בהתאם לדימויים מסורתיים כמו תבואה, נופים, סמלי חג ועוד.
 - שלב 2 (10 דק') – תכנון קומפוזיציה בהשראת עיצוב גלויות ראש השנה מהעבר.
 - שלב 3 (25 דק') – יצירת הקולאז': הדבקה, הוספת כתוביות בעברית נאה, וקישוטים עיצוביים.
 - שלב 4 (10 דק') – גימור והוספת ברכה אישית בנוסח מסורתי מעודכן.
- התמונות יועברו לצילום והדפסה לגלויה מעוצבת.

04

20 דק'

סיכום ושיתוף – "מהעבר להווה":

- מעגל שיתוף – כל משתתף מציג את הקולאז' שלו ומסביר את הקשר למסורת.
- שיח רגשי – שיתוף בתחושות מהתהליך והקשר שנוצר למסורת גלויות הברכה.
- דיון – המשכיות בין העבר להווה במסורת היהודית וחשיבות שימורה.
- תכנון משלוח – למי שולחים את הגלויה? חשיבה על קירוב לבבות דרך הברכה.

05

5 דק'

איחולי שנה טובה.

כיווני מחשבה נוספים:

המשכיות:

אפשר ליצור מסורת שנתית של הכנת גלויות לחגים שונים, לארגן תערוכה של הקולאז'ים במושב לצד גלויות היסטוריות, ליצור אלבום דיגיטלי של זיכרונות המושב בסגנון גלויות עתיקות, או לפתח פרויקט דורי שבו הנוער יתעד את חיי המושב בהשראת צלמי הגלויות ההיסטוריים.

שיתוף אקטיבי של משתתפים בשלב ההכנות או בפעילות עצמה:

הפעילות מבוססת על מעורבות אישית של כל משתתף ביצירת הקולאז' שלו. בנוסף, ניתן לשתף משפחות באיסוף התמונות והזיכרונות, לזמן דור מייסדי המושב לשיתוף סיפורים על העבר, ולערב את הקהילה בתערוכה או בערב שיתוף שבו יוצגו הגלויות לצד גלויות היסטוריות.

טקס ראש השנה בקהילה – פתח לנו שער

דותן אריאלי | המדרשה באורנים החלוק (עמוד 01)

מועד
ראש השנה

01

פתיחה | דפי טקסט עם מילות השירים:
"הקיץ עבר" ו-"בראש השנה"

פתיחה: שרים "הקיץ עבר" ו-"בראש השנה" תוך כדי התקהלות.

דברי המנחה: ערב טוב ושנה טובה. כמדי שנה אנו מקיימים התכנסות חגיגית זו, לפני השקיעה, כדי להיפרד ביחד מהשנה שעברה ולקבל את פני השנה הבאה. גם השנה ניתן לשנים לצאת ולהיכנס דרך שלושה שערים המחזיקים את משמעויותיו השונות של ראש השנה. בכל שער נשיר, נביע תפילה ונכוון את הלבבות לכניסתה של השנה. המילים של כל השירים בידיכם כך שנוכל לשיר יחד. גם כאשר מישהו יוביל את השירה, אין זו הופעה ואין צורך למחוא כפיים, אלא להצטרף למעגל השירה, כל אחד ואחת לפי כוחכם.

02

שער העולם והטבע | דפי טקסט עם מילות השירים: "שנים עשר ירחים" ו-"גם השנה" וטקסט על ארבעה ראשי שנה.

דברי המנחה: בשער זה נפנה את מבטנו אל הטבע המשתנה בתקופה זו, אל "ההר הירוק תמיד" ואל מטעי הזיתים והרימונים. החצבים עומדים זקופים, היורה עוד מעט ישטוף את האבק, והרוח הקרירה משכיחה את חום הקיץ.

בשדות ממחרים לקטוף את הכותנה הלבנה וכבר זורעים את גידולי החורף תוך הגנבת מבט אל השמיים, אולי יופיע עב. גם אצלנו, בני האדם, מתחילה איזו התכנסות פנימה בבקשת סליחות וחשבון הנפש של הימים הנוראים. ותקווה מתעוררת בלב שהשנה הבאה תהיה גשומה ופוריה יותר, שיתגשמו משאלותינו ונצליח ליצור קשר טוב יותר עם האנשים היקרים לנו.

שרים יחד את: "שנים עשר ירחים" וקוראים ציטוט מהמשנה על ארבעה ראשי שנה, ואת "גם השנה".

03

שער האדם | דפי טקסט עם מילות השיר: "שנה טובה"

דברי המנחה: זהו שער האדם. על פי המסורת נברא האדם הראשון בראש השנה. תודעת הזמן היא המבדילה בין האדם לשאר היצורים החיים ואפשר להגיד שהאדם ברא את הזמן כך שראשית הזמן היא גם ראשית האדם. וכך זה קרה:

"וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כִּדְמוּתֵנוּ ... וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ בְּצֶלֶם אֱלֹהִים בָּרָא אֹתוֹ זָכָר וּנְקֵבָה בָּרָא אֹתָם". (בראשית א, כו-כז)

"וַיִּצְרֶה אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עֶפְרָן מִן הָאֲדָמָה וַיַּפֵּחַ בְּאֶפְיוֹ נִשְׁמַת חַיִּים, וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה" (בראשית ב, ו) «

טקס ראש השנה בקהילה – פתח לנו שער דותן אריאלי | המדרשה באורנים החלוק (עמוד 02)

המשך דברי המנחה: נציין שלושה חברים וחברות שעשייתם רבת השנים היא מתוך אהבת האדם (קוראים על כל אחד ואחת, מברכים אותם ומעניקים להם פרחים).

שרים את "שנה טובה".

המנחה: כחלק מהדגשת ייחודו של האדם, אנו מזכירים מדי שנה את האנשים מהם נפרדנו השנה והלכו לעולמם, את אלו שנולדו השנה, ואלה שהתקבלו לחברות השנה נפרדנו מ... השנה מתשרי לתשרי נולדו ... תינוקות. והתקבלו לחברות: ...
אלו שהלכו לעולמם נזכור ונודה להם על מה שנתנו לנו בעולם הזה. תהייה נשמתם צרורה בצרור החיים. ולא לו שהצטרפו נאחל חיים ארוכים ופוריים.

קריאה:

בשעה שברא הקב"ה את אדם הראשון נטלו והחזירו על כל אילני גן עדן ואמר לו:
ראה מעשי כמה נאים ומשובחין הן וכל מה שבראתי בשבילך בראתי
תן דעתך שלא תקלקל ותחריב את עולמי שאם קלקלת אין מי שיתקן אחריך.
(קהלת רבא, ז, יט)

קודם המנחה מדבר. ת ואז דקה של שקט.

המנחה: ניתן לעצמנו עכשיו דקה של שקט כל אחד עם עצמו כדי להיפרד מהשנה שעברה ולפנות מקום לשנה החדשה. אפשר לעבור בראש על דברים מהשנה החולפת מהם אנחנו רוצים להיפרד וההצעה היא לחשוב לעצמכם, מה היינו רוצים לא רק לאחל לעצמנו, אלא גם לקחת על עצמנו לשנה הבאה. אפשר גם לעצום את העיניים. דקה של שקט.

שרים "הללויה".

04

המנחה: דברים על שער השלום (או שער התקווה)
שער השלום (התקווה) מסמל את המבט הנישא קדימה, אל העתיד. השאיפה לחיים טובים ואמיתיים, חיים ערכיים של חברות, אתגר, פרנסה, שותפות, הדדיות ושמחה. עם תחילת השנה אנחנו מקווים ומייחלים לטוב. «

שער השלום והתקווה | שופר, דפי טקסט עם מילות השיר "משק של כנפי התחלות"

טקס ראש השנה בקהילה – פתח לנו שער דותן אריאלי | המדרשה באורנים החלוק (עמוד 03)

את שער השלום נפתח בשירה מהתפילה המסורתית:

קריאה:

בָּרַךְ עֲלֵינוּ ה' אֱלֹהֵינוּ אֶת הַשָּׁנָה הַזֹּאת וְאֶת כָּל מִינֵי תְבוּאָתָהּ
לְטוֹבָה.
וְתֵן טַל וּמָטָר לְבִרְכָּהּ עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה וְשִׁבְעֵנוּ מִטוֹבָה.
וּבָרַךְ שְׁנֵתָנוּ בְּשָׁנִים טוֹבוֹת.
בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, מְבָרַךְ הַשָּׁנִים.

שירה:

בָּרַךְ עֲלֵינוּ אֶת הַשָּׁנָה הַזֹּאת
בָּרַךְ אֶת כָּל מִינֵי תְבוּאָתָהּ לְטוֹבָה וְתֵן בְּרָכָה עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה
וְשִׁבְעֵנוּ מִטוֹבָה וּבָרַךְ שְׁנֵתָנוּ בְּשָׁנִים טוֹבוֹת.

מנחה: לברכת הקהילה אני מזמינה את --

קריאת הטקסט "משק של כנפי התחלות".

מנחה: אחרי התקיעה בשופר,
נשיר עוד שיר תפילה לשלום.
לתקיעת השופר אני מבקש מכולם לקום.

תקיעת השופר

שירת "עושה שלום"

כיווני מחשבה נוספים:

המשכיות:

הטקס בהחלט יכול להפוך למסורת מקומית בישוב.

שיתוף אקטיבי של משתתפים בשלב ההכנות או בפעילות עצמה:

בשבוע לפני ראש השנה אפשר לעשות פעילויות שהן מעין "פרוזדור לחג" – עיצוב שלושת השערים, שליחת גלויות שנה טובה בתוך הקיבוץ, בין משפחות, הילדים לענפי הקיבוץ וכד'.

ניסיון עבר:

הטקס התקיים בקיבוץ גבולות. הצירוף של שיתוף הקהילה כולה, השבוע לפני ראש השנה שהיה רצוף בפעילויות של חלקים שונים מהקהילה וההשתתפות של כולם בטקס, היו משמעותיים ומרגשים.

טקס ראש השנה בקהילה – פתח לנו שער דותן אריאלי | המדרשה באורנים החלוצי (עמוד 04)

משנה, ראש השנה א, א

ארבעה ראשי שנים הם:
 באחד בניסן ראש השנה למלכים
 ולרגלים.
 באחד באלול ראש השנה למעשר
 בהמה. [...]
 באחד בתשרי ראש השנה לשנים
 ולשמטין ולזבלות, לנטיעה ולירקות.
 באחד בשבט ראש השנה לאילן,
 בדברי בית שמאי. בית הלל אומרים:
 בחמשה עשר בו:

שנה טובה

מילים: ליון קיפניס, לחן: נחום נרדי

שנה הלה, שנה באה
 אני כפי ארימה
 שנה טובה לה, אבא,
 שנה טובה לה, אמא
 שנה טובה, שנה טובה!

שנה טובה לדוד גבור
 אשר על המשמרת
 ולכל נוטר, בעיר, בכפר,
 ברפת "חזק" נמסרת.
 שנה טובה, שנה טובה!

שנה טובה לכל עמל
 בנר וגם במלט,
 שנה טובה ומתוקה
 לכל ילדה וילד!
 שנה טובה, שנה טובה!

גם השנה לאה גולדברג

כל שנה ושנה מוריק הדשא,
 ועולה החמה ויורד המטר.
 כל שנה ושנה אדמה מתחדשת,
 מלבין החצב ומזהיב ההדר.
 כל שנה נולדים אנשים לרב,
 לדמעות ולצחוק, לאהבה ושנאה,
 יש מישהו הרוצה רק טוב –
 גם השנה!

שנים-עשר ירחים נעמי שמר

בתשרי נתן הדקל פרי שחום נחמד
 בחשון ירד יורה ועל גגי רקד
 בכסלו נרקיס הופיע
 בטבת ברד
 ובשבט חמה הפציעה ליום אחד.
 באדר עלה ניחוח מן הפרדסים
 בניסן הונפו בכות כל החרמים
 באייר הכל צמח
 בסיון הבכיר
 בתמוז ואב שמחנו אחר קציר

תשרי, חשון, כסלו, טבת חלפו, חלפו ביצר
 גם שבט, אדר, ניסן, אייר, סיון, תמוז ואב
 ובבוא אלול אלינו ריח סתו עלה
 והתחלנו את שירנו מהתחלה.

נשליך ונחזיק קהילתי לראש השנה הרבה מיכל זמיר | המדרשה באורנים החלוק

מועד 

מומלץ לקיים כחלק מטקס ראש
השנה הקיבוצי

קהל יעד 

מעורב, כלל הקהילה

משך 

חצי שעה לכל היותר

מקום 

בחוצ

01

10 דק' | רמקול, דפי טקסט,
פתקים, כלי כתיבה

מטרות הפעילות: שימוש בטקס תשליך כדי להרהר יחד במה
שראוי לשחרר ובמה שראוי להחזיק.

יהדות ישראלית וחוסן קהילתי: התשליך משמש אותנו
כ"מכשיר תרבות" שמוטען מחדש בתוכן, הופך לטקס של
שחרור הקושי והישענות על כוחות.
ברמה הקהילתית זה הזמן לתת מילים לקשיים המשותפים
שלנו לצד ההכרה בכוחות ובעוצמות הקהילה.

פתיחה: שרים את שיר תשרי (או שיר אחר לפתיחת שנה).
יינתן הסבר קצר על המסורת ועל אופן יישומו היום. הסבר:
מנהג עתיק להשליך את החטאים למקווה מים, ובכך להתנקות
ולהרגיש תקווה. המנהג מעלה את אפשרות התיקון שמביאה
עימה ההתחדשות של השנה החדשה.

02

15 דק' | ערכות בועות סבון, חלוקי נחל,
טושים לציון על חלוקי הנחל

נשליך: נפריח בועות סבון עם כל השלכה. "השנה, אנחנו,
קהילת.... נשליך ביחד וכל אחד לחוד את: הפחדים שמלווים
את כולנו בשנה הזאת / את הכעסים / את חוסר ההסכמות.
אפשר להעביר מיקרופון בלייב.
ניתן לכתוב מראש את הכותרות. נאפשר זמן אישי לחשוב.
לקחת אויר, לנשוף החוצה ולראות איך הוא הפך לבועת סבון
מתפוצצת.

נחזיק: נחלק חלוקי נחל לכל אדם/ משפחה/ זוג. נגדיר רגע
שקט לחשוב על כוח קהילתי; מה מהווה עוגן של יציבות
בתוך טלטלות החיים. לדייק למילה אחת ולכתוב אותה על
חלוק הנחל. את כל חלוקי הנחל נניח במרכז או בחזית
המעגל. לסיום, אפשר לחלק למשתתפים, או להניח לנוי
במרחבים ציבוריים.
אפשר להקדים לתשליך סדנת ציור על חלוקי הנחל כך
שמראש יהיו מקושטים עם מקום לכתיבת מילה במרכז.

כיווני מחשבה נוספים:

המשכיות: הנחת חלוקי הנחל במרחבים ציבוריים לנוי.
שיתוף אקטיבי של משתתפים בשלב ההכנות או בפעילות עצמה: מקהלה, הנחייה, צוות חג שמקדים למידה
לקראת הטקס ומדייק את התוכן, סדנת קישוט מראש של חלוקי נחל.

ראש השנה: "שנה חדשה, סיפור חדש" עמוס זרוק | מרכז הרצוג

מטרות הפעילות: האירוע נועד לפתוח את השנה החדשה בסימן של אופטימיות, צמיחה ותקווה, תוך מתן במה לסיפורים האישיים והקהילתיים שהתפתחו מתוך המשבר. באמצעות פורמט של "TED יישובי", יש להנכיח דרך האירוע הזה את כוחו של הסיפור המקומי ובצורך לחלוק אותו בכלי לחיזוק החוסן הקהילתי. הרצאה מעוררת השראה של דובר חיצוני תעניק לקהילה נקודת מבט רחבה יותר ותחזק את תחושת השייכות הלאומית. קיר "תקוות ומשאלות" יאפשר לכל אחד ואחת מהמשתתפים להשאיר חותם אישי.

מועד

לקראת ראש השנה

01

תהליך עבודה לפני האירוע

• **הקמת צוות היגוי:** גיוס צוות נציגים מהקהילה.

• **גיוס דוברים:** פרסום קול קורא לגיוס דוברים מקומיים. במקביל, פנייה לגורמים רלוונטיים לאיתור דובר חיצוני מוכר ומומחה בהרצאות ארוכות יותר (כ-25-30 דקות).

• **הכנת הדוברים:** בחירת הדוברים וקיום מפגשי הכנה ראשוניים לכתיבת הנאומים.

• **פרסום ושיווק:** הכנת חומרי שיווק ופרסום, תוך הדגשת הדוברים המקומיים והאורח החיצוני.

02

תיאור מהלך האירוע

• **התכנסות:** הקהילה מתכנסת במפגש חגיגי ואינטימי. במרכז המקום מוצב "קיר תקוות ומשאלות" בו התושבים מוזמנים לכתוב את משאלותיהם לשנה החדשה.

• **הקשבה וסיפור:** רכז/ת התרבות פותח/ת את המפגש. דוברים מקומיים נבחרים עולים לבמה ומשתפים בסיפור אישי של התמודדות וצמיחה.

• **השראה:** אורח הכבוד החיצוני, דמות מוכרת ומעוררת השראה, נושא הרצאה ארוכה יותר שנותנת פרספקטיבה רחבה ומחזקת.

טקס ראש השנה במעגל

דור בבר | מכון שיטים | רעיון: דותן אריאלי (עמוד 01)

מועד 

ערב חג/ימי החג

קהל יעד 

מעורב

משך 

כשעה

מקום 

"הדשא הגדול" (מיקום מרכזי)

מטרות הפעילות:

- להיפרד מהשנה החולפת ולקבל את זו הנכנסת.
- לחגוג את החג ברוח התמות המרכזיות שלו: הומניזם (מועד בריאת האדם ע"פ המקורות), טבע (סתו, חקלאות) והתחדשות.
- לאפשר מפגש מקרב ומחבר בין חברי הקהילה.

יהדות ישראלית וחוסן קהילתי: זהו טקס המעלה נושאים מרכזיים של היהדות הקיבוצית – הומניזם וחקלאות. חלק מהטקס הוא חגיגה של האדם בקהילה ועל כן מאפשר הוקרה לחברי קהילה, העמקת ההיכרות והשתתפות קהילתית. הטקס מאפשר השתתפות מגוונת ועוסק ב"יש" ועל כן מחזק את החוסן הקהילתי.

01

15 דק' | כלי הגברה, נגן גיטרה/חליל צד וכדו', מסכת חג מודפסת למשתתפים

- יושבים במעגל גדול על הדשא, מומלץ לקרוא בין הערביים.
- פתיחה:**
- נגינה שנשמעת מהמעגל מזמינה אנשים להתאסף ולהתיישב.
 - קוראים שיר "בוא נאסף את הכול" של אריאנה הרן.
 - המנחה פותח/ת את הערב.
 - מזמינים לשירה משותפת של שירי החג / מקהלת ילדים שרה, וכולם מצטרפים.ות.

02

40 דק' | זמרת, נגנית

חוגגים סתיו:

- דברי פתיחה של המנחה.
- שרים – "שיר תשרי"/"סופו של הקיץ":
<https://www.youtube.com/watch?v=l166985NY5w>
- קוראים את "גם השנה" של לאה גולדברג.

חוגגים את האדם:

- המנחה פותח.ת בנושא בריאת האדם.
- קוראים על בריאת האדם (ספר בראשית), קהלת רבא, ז, יט.
- ממשיכים בקריאת הטקסט של אריה בן גוריון "ההבדל בין חגי הזכרון למועדי העתיד".
- מציינים איש.ה מהקהילה שהעשייה שלו.ה משמעותית וראויה לציון, מציינים שמות העולים לכיתה א' בטקס נחמד (אולי גם את שנת המצוות). «

חוגגים את התקווה: לשנה טובה, לבשורות טובות, לחזרת החטופים. שרים: לו יהי/על כל אלה/חלון לים התיכון/ הימים שעוד נכוננו לנו:

<https://www.youtube.com/watch?v=e67H3iJQvG8>
אפשר לחתום בתפילה המסורתית – "ברך עלינו את השנה הזאת..."

בין הקטעים אפשר לשלב גם ריקוד אחד או שניים במרכז המעגל (ילדים/מבוגרים). יש להוסיף כמובן קטעי הנחייה.

03

40 דק' | כיבוד

ארוחת ערב / קפה ועוגה.

כיווני מחשבה נוספים:

המשכיות:

מומלץ לקיים סדרה של מפגשים ללמידה משותפת עם הצוות שיעביר את הפעילות לחג ואת הכנת הטקס בהתאם למאפייני החג, כשסיומם הוא האירוע הזה.

שיתוף אקטיבי של משתתפים בשלב ההכנות או בפעילות עצמה:

אפשר לשתף בתכנון הטקס, בקריאה, בריקוד, שירה ונגינה. ההנחייה וקטעי השירה מתבצעים מתוך המעגל, והדבר תורם לתחושת השותפות והביחד.

ניסיון עבר:

סידור הישיבה במעגל ששובר את התבנית המוכרת של במה וקהל, מאפשר להביט אחד לשני בעיניים ולהתרגש.

סליחה על השאלה בינ"ה | נירה נחליאל (עמוד 01)

מטרות הפעילות:

- ליצור חוויה משותפת, מהנה, ובעלת ערך, לקראת החגים.
- לחזק את תחושת הקהילה והקשרים הבין-אישיים.
- לאפשר התבוננות אישית וקהילתית באמצעות שאלות מעוררות מחשבה.
- לעודד שיח פתוח, כנה ולא שיפוטי, על נושא הסליחה ועל היבטיו השונים.



מועד
לקראת ראש השנה / יום כיפור



קהל יעד
מבוגרים / נוער



משך
שעה וחצי - שעתיים



מקום
מועדון

יהדות ישראלית וחוסן קהילתי: הפעילות מחברת את המשתתפות. ים. למרכיב מרכזי במסורת היהודית בתקופת אלול וחגי תשרי - הסליחה, ומאפשרת להעמיק במושג מנקודות מבט אישיות ותרבותיות, שאינן דתיות בהכרח. היכולת לבקש סליחה ולסלוח חשובה גם במרחב הקהילתי שיש בו יחסים מגוונים בין התושבים, ובכך מחזקת את החוסן הקהילתי.

01

לקראת האירוע | אווירת "אולפן"
קלה, תפאורה של "סליחה על השאלה"; מקומות ישיבה לפאנל, שלטי "כן" / "לא" / "לא רלוונטי" לכל חבר פאנל. מיקרופון למנחה ולחברי הפאנל.

בחירת משתתפים מגוונים: 4-6 משתתפים מהקהילה מרקעים שונים, בגילאים שונים, עם יכולת ביטוי טובה. לדוגמה: חייל משוחרר, מורה ותיקה, צעירה אחרי גירושין, סבא/סבתא, נציג/ה מהקהילה הלהט"בית, בן/בת משפחה שכולה, מתנדבת ותיקה וכו'.
הכנת שאלות מראש: להכין מראש מאגר שאלות מגוון ומעורר מחשבה, שיעסוק בהיבטים שונים של סליחה.

02

10 דק'

פתיחה: דברי פתיחה של המנחה - אפשר להזכיר את הרקע של ימי הסליחות בלוח השנה היהודי כזמן של חשבון נפש והתחדשות, ולחבר לערכים של תיקון עולם, שיפור יחסים בין אדם לאדם, ופתיחת דף חדש בחיים האישיים והקהילתיים. קריאת שיר/קטע מחשבה קצר העוסק בסליחה, התחדשות, או קשרים אנושיים.

03

60 דק' | כרטיסיות ושלטים עם הכיתוב המפורט במערך

פעילות מרכזית: הצגת השאלות לפאנל. לאחר כל שאלה חברי הפאנל ירימו את השלט המתאים - כן / לא / לא רלוונטי.
המנחה בוחר/ת אחרי כל שאלה אחד או שניים מחברי הפאנל לפרט את תשובתם בקצרה (2-1 דקות), ולשתף בסיפור אישי.
»

סליחה על השאלה בינ"ה | נירה נחליאל (עמוד 02)

הצעות לשאלות:

- יצא לך לבקש סליחה ממישהו וישר אחרי זה להצטער?
- האם יש מישהו שאתם מתקשים לסלוח לו, גם אחרי זמן רב?
- האם קרה לכם שמישהו ביקש מכם סליחה, וזה לא הרגיש אמיתי? מה עושים במקרה כזה?
- מתי סלחת לעצמך על טעות שעשית? / על מה הכי קשה לך לסלוח לעצמך?
- האם אתם מאמינים שיש דברים שאי אפשר לסלוח עליהם? מהם?
- מה קשה יותר: לסלוח או לבקש סליחה? (זו שאלה פתוחה והפאנל יכול פשוט לענות).
- האם סליחה בהכרח מובילה לפיוס?
- האם יש קשר בין לשכוח ל-לסלוח. אם כן, מהו?
- האם קרה לכם שסלחתם למישהו רק כדי 'לצאת ידי חובה'?
- מתי בפעם האחרונה ביקשת סליחה ממישהו, ולא קיבלת אותה?
- יש מישהו שפגע בך ואת/ה עדיין לא מצליח/ה לסלוח לו?
- מתי סליחה שינתה לך את החיים?
- יש המבקשים סליחה מהדור הבא. על מה הדור שלנו צריך לבקש סליחה מהדור הבא ומה המשמעות של סליחה כזאת?
- ממי היית רוצה לבקש סליחה ולא מצליח/ה?
- מי לימד אותך מהי סליחה?
- מי בחברה שלנו לא מקבל מספיק מקום, וראוי שנתנצל בפניו?
- מומלץ לתכנן 3 סבבים וביניהם קטע מעבר; שיר, מוסיקה מתאימה. אפשר לבקש מחברי קהילה לבחור שיר שקשור לנושא ולהסביר את בחירתם בקצרה. לאחר סבבי השאלות, אפשר להזמין את הקהל לכתוב שאלות על פתקים ולהכניס ל"קופסת שאלות" מתוכה שולף המנחה שאלות נוספות.

02

20 דק' | פתקים או עלים או חלוקי נחל, אש/מים

שיתוף הקהל: המנחה יכול לשאול שאלה פתוחה אחת לקהל כולו
טקס סימבולי: כתיבת סליחה / מחשבה / משאלה על דף והשלכה לאש / מים או "העברת" כעס / מחשבה / בקשת סליחה לעלה או חלוק נחל והשלכה שלו בחוץ.

03

5 דק'

סיום: איחולי שנה טובה.

כיווני מחשבה נוספים:

המשכיות: אם עולות סוגיות קהילתיות, אפשר לתכנן המשך עיסוק ממוקד בהן.

שיתוף אקטיבי של משתתפים בשלב ההכנות או בפעילות עצמה: הפעילות מבוססת על העמקת ההיכרות עם חברי הקהילה, כמפורט בפעילות. בנוסף יש לשתף בהכנת התפאורה ואירגון המקום.

תשליך קהילתי תכלה שנה וקללותיה, תחל שנה וברכותיה מכון שיטים

מועד

לקראת יום הכיפורים, עדיפות לסוף השבוע שחל בין ראש השנה ליום הכיפורים

קהל יעד

משפחות / מעורב

משך

כשעתיים

מקום

חוף ים

מטרות הפעילות: קיום מנהג התשליך הרלוונטי לתקופה וציון יום הכיפורים באופן קהילתי.

יהדות ישראלית וחוסן קהילתי: קיום מנהג התשליך מעמיק את ביטוי התרבות היהודית ישראלית בקהילה, העיסוק המשותף בדברים מהם נרצה להיפרד לקראת שנה הבאה. מאפשר לתת מרחב שיח מקרב ומחזק.

01

התכנסות

40 דק' | עמדות כיבוד, מיכלי מים

02

באופן מרוכז חברי הקהילה כותבים על החול או על פתקים דברים שהם היו רוצים להיפרד מהם, ברוח "תכלה שנה וקללותיה, תחל שנה וברכותיה" ומשליכים או נותנים לים למחוק את מה שנכתב.

40 דק' | פתקים ועטים או מקלות ארטיקים לכתובה בחול

03

שתייה וכיבוד.

40 דק' | כיבוד

כיווני מחשבה נוספים:

- שיתוף אקטיבי של משתתפים בשלב ההכנות או בפעילות עצמה:
- הפעלת חברי הקהילה בעיצוב המרחב בחוף, אירגון הכיבוד והמוסיקה.
- אירגון צוות להפעלות על החוף וצוות אחראי לנושא על הבטיחות.

יש לי סיכוי להינצל גבי ברזלי | בינ"ה (עמוד 01)

מועד 

עשרת הימים שמראש השנה
ועד מוצאי יום כיפור

קהל יעד 

מבוגרים / נוער / מעורב

משך 

כשעה ורבע

מקום 

בחוץ / בפנים, מרחב המאפשר
ישיבה בקבוצות של 5-6 איש

01

10 דק' | רמקול, דפי טקסט, פתקים,
כלי כתיבה

פתיחה: "יש לי סיכוי להינצל אני יודע, אני אוכל להתעורר
להתפכח, אני אוכל עוד לדבר באהבה, על העיר ועל עצמי
ועל אישה..."
הקישור לשיר:

<https://www.youtube.com/watch?v=v5hV3j6yWD4>

לחלק דפים עם מילות השיר ומקורות נוספים למשתתפים.
לאחר השמעת השיר כל אחד כותב לעצמו דבר אחד שהוא
רוצה לשנות בשנה הבאה (אפשרות: לחלק למשתתפים
בקבוצונים קטנים ולהזמין אותם לשמור את הפתק שכתבו
במשך שנה, ואז לחזור אליו ולבדוק האם הצליחו בשינוי).

02

50 דק' | מקרן, רמקול, תפאורה

פעילות מרכזית: חברי להקת "פרחי המעיין" ממכינת עין
פרת השתמשו במנגינה של אביתר בנאי לפיוט שפותח את
הסליחות האשכנזיות בערב יום הכיפורים: "יעלה תחנונו
מערב..." הם הפיקו קליפ שעוסק בחשבון נפש ובנכונות
להשתנות.
שימו לב לפרטים בקליפ שנראה.
קישור לקליפ:

https://www.youtube.com/watch?v=J7nK_MtgteA

עיקר הפעילות יתקיים בקבוצות בנות 5-6 אנשים שידונו
ביניהם במשמעות של השירים ובמקורות נוספים שיש בדף
המקורות «

יש לי סיכוי להינצל גבי ברזלי | בינ"ה (עמוד 02)

שאלות כגון:

- איך אני עושה חשבון נפש? למה חשוב שחשבון הנפש יהיה אישי, ואיך עוברים ממנו לחשבון נפש קהילתי?
- בקליפ - איך המעבר מראי לזכויות שקופה משפיע על נקודות ההשקפה שלנו, על עצמנו ועל הקהילה?
- האם יש לנו סיכוי להינצל? האם עצם האמירה הזאת מקדמת אותנו, או אולי מסיגה אותנו לאחור?

03

10 דק'

סיכום: זה המקום שבו המנחה יכול להסביר מעט על מושג 'התשובה' ולחבר אותו ללימוד.
משימה / הצעה לסיכום: בקשה ממי שרוצה, לשתף בתובנה חדשה שעלתה בו במסגרת הדיון בקבוצות.

כיווני מחשבה נוספים:

המשכיות:

- פעילות זו עוסקת בעיקר בחשבון נפש אישי. יש מקום להמשיך לערב נוסף שיעסוק בחשבון נפש קהילתי - "אני ואתה נשנה את העולם".
- מהפעילות הזאת ניתן להמשיך לבית מדרש שיחבר בין מושגים יהודיים לבין שירים בני זמננו.
- זו הזדמנות לגייס פעילים מקרב חברי הקהילה, לעשייה חברתית.

שיתוף אקטיבי של משתתפים בשלב ההכנות או בפעילות עצמה:

פעילות בית מדרשית משתפת את כל הנוכחים, בלימוד ובשיחה.

יש לי סיכוי להינצל גבי ברזלי | בינה (עמוד 03)

יש לי סיכוי / אביתר בנאי

יש לי סיכוי להנצל, אני יודע
אני אוכל להתעורר, להתפכח
אני אוכל עוד לדבר באהבה
על עצמי ועל העיר ועל אשה.

כבר עכשיו אני פחות כועס
וגל שקט של רגש מתפקע
אמא שרה לבן בלילה
אמא כאן, לידה, כל הזמן.

אני מרגיש שמשהו משתנה
העיפות תחליף, האור יעלה
ואז אביר אותך יקירתי
ומיד תבירי את אותי.

תמיד פחדתי להשתגע
שהלב יקפא ויתרוקן
אבל עכשיו כמו שאני יושב
יש לי סיכוי להנצל, אני חושב.

"יעלה תחנונו" מתוך מחזור יום הכיפורים

יעלה תחנונו מערב
ויבוא שועתנו מבקר
ויראה רוננו עד ערב

יעלה קולנו מערב
ויבוא צדקתנו מבקר
ויראה פדיונו עד ערב

יעלה מנוסנו מערב
ויבוא למענו מבקר
ויראה כפורנו עד ערב

יעלה אנקתנו מערב
ויבוא אליך מבקר
ויראה אלינו עד ערב

הרחבה, גבי ברזלי:

"השינוי", אין צריך לומר, הוא עניינה המרכזי של הפסיכולוגיה. אסכולות שונות בפסיכולוגיה חלוקות ביניהן בשאלות הקשורות בשינוי: האם וכיצד ניתן להשיג שינוי באישיות המטופל, מהו השינוי שמוצג כמטרה טיפולית וכו'. אך מעבר לכל המחלוקות אין ספק בדבר מעמדו המרכזי של מוטיב השינוי בכל תיאוריה שיש לה יישום פסיכותרפויטי. (מיכה אנקורי, הלב והמעין, חסידות ופסיכולוגיה אנליטית)

מדרכי התשובה: להיות השב צועק תמיד לפני השם בבכי ובתחנונים, ועושה צדקה כפי כוחו, ומתרחק הרבה מן-הדבר שחטא בו; ומשנה שמו, כלומר: אני אחר, ואיני אותו האיש שעשה אותן המעשים, ומשנה מעשיו כולן לטובה, ולדרך ישרה. וגולה ממקומו, שגלות מכפרת עוון, מפני שגורמת לו להיכנע ולהיות עניו ושפל רוח. (רמב"ם, משנה תורה, הלכות תשובה ב, ד').

שלום פירושו להיות שלם עם עצמך

"שמחת הישיבה בסוכה מבטאת אפוא רובד נוסף של אמונת ישראל. הסיבות לשמחה בסוכות שפורטו לעיל הן סיבות לשמחת העם: בניצול הטבע קשור האדם לכלל ובהשתייכות להיסטוריה הוא קשור לעמו. אבל יש תחום בו שמחת האדם היא כל כולה של ה"אני". היהודי עובר בימים הנוראים תהליך של תשובה – תהליך של ביקורת עצמית, של חשבון הנפש, של שינוי והתוויית דרך לעתיד. כשמגיע חג הסוכות, הוא מלא תחושה של אומץ פנימי לקראת העתיד. הוא שלם עם עצמו משום שלא נרתע אחורה מהעימות עם עצמו ואף לא מהצורך לשנות את דרכו. היהודי נכנס לחג הסוכות, המבשר ימי סגריר, מתוך ידיעה שלא ברח מעצמו, תוך ידיעה שהינו הולך בדרך בה הוא עצמו בחר. הווה אומר שסוכות הוא חג שבו האדם שמח משום שמצא את עצמו: מצא את עצמו מתוך הזהות עם שליחותו וגורלו של העם כולו, ומצא את עצמו מתוך הכרות עצמית. ואולי כאן המסר המרכזי של חג הסוכות: האדם יכול לחוות את שמחת הכלל משום שהוא שלם עם עצמו; והוא מסוגל להיות שלם עם עצמו, ללכת בדרך המיוחדת לו, משום שאיננו לוחם את מלחמת הקיום לבדו ואין הוא בודד בזהותו." (דר' אהרון אייגוס, "השמחה בסוכות, רעיון השמחה בחג הסוכות").

"שיח קפה" – חוזרים הביתה, תיקון קהילתי עמוס זרוק | מרכז הרצוג

מטרות הפעילות: ימי התשובה הם הזדמנות לעיסוק אישי וקהילתי בנושאים מורכבים. האירוע נועד לייצר מרחב בטוח לשיח על נושאים שמטרידים את הקהילה, תוך הכרה בכך שהתיקון הקהילתי מתחיל בהקשבה הדדית. מודל "שיח קפה" מאפשר לכל קול להישמע ויוצר תחושה של שותפות גורל, שהיא מרכיב חיוני בבניית חוסן.

מועד 
ימי התשובה

01

תהליך עבודה לפני האירוע

- **איסוף נושאים:** איסוף נושאים לשיח באמצעות שאלון או סקר פנימי ביישוב, שיאפשרו לקהילה להצביע על נקודות הדורשות תיקון.
- **הכנת השאלות:** בחירת הנושאים המרכזיים והכנת "תיקון" הכולל שאלות מנחות לכל שולחן עגול, בהשראת מודלים כמו "קפה דילמה".
- **גיוס והכשרת מנחים:** גיוס מנחים מתנדבים שינהלו את השיח בכל שולחן וקיום מפגש הכשרה קצר עבורם.
- **הכנה לוגיסטית:** סידור המקום לשולחנות עגולים והכנת כיבוד קל.

02

תיאור מהלך האירוע

- **התכנסות ושיח:** הקהילה מתכנסת במרכז האירועים המחולק לשולחנות עגולים. על כל שולחן מונחות שאלות מנחות לשיח על סליחה, זיכרון ותיקון.
- **שיח אינטימי:** רכז/ת התרבות פותח/ת את האירוע ומסביר/ה את מהלכו. המשתתפים מתיישבים סביב השולחנות ומתחילים שיח פתוח ומכבד.
- **מעגל קהילתי וסיכום:** נציג מכל שולחן מציג בקצרה את עיקרי השיח בפני כל הקהל, והופך את השיח האישי לדיון קהילתי. בסיום, אוספים את התובנות לגבי הדרך לסלול את הסליחה היישובית בנושאים השונים.

מתחם כוונות ליום הכיפורים

הרבה שירה לזין | המדרשה באורנים החלוק (עמוד 01)

מועד 

במהלך יום הכיפורים

קהל יעד 
מבוגרים

משך 

לאורך כל יום כיפור

מקום 

מועדכון ביישוב / בשכונה

מטרות הפעילות:

חיבור בין הערכים המסורתיים של יום הכיפורים לבין הערכים הקהילתיים לערכי היום, באמצעות מניפת הרצאות וסדנאות שמעוברות שמועברות על ידי חברי הקהילה עצמם.

יהדות ישראלית וחוסן קהילתי:

- ערך הלימוד
- ערך השיתוף וההשתתפות הקהילתית - העצמת תחושת הערך של החברים והחברות המרצים.
- אלטרנטיבה ערכית ליום הקדוש, בקהילה שתפילה אינה מוקד התכנסות עבודה.

תיאור התהליך הקהילתי המקדים שנדרש למימוש "מתחם כוונות בקהילה":

כחודש לפני יום כיפור:

רכזת התרבות מגייסת צוות מוביל ל"מתחם הכוונות". הצוות מתכנס ובוחר נושא למתחם. דוגמאות לנושאים:

ערך הקשור בחודש תשרי: תמת הסליחה, חשבון נפש אישי, קהילתי ולאומי, התחדשות. ערך אקטואלי למצב החברה הישראלית כיום: איחוי השבר, תקווה, בנייה מחודשת וכדו'. דגש: העיקר שהנושא יהיה רחב דיו כך שמגוון של מלמדים ומנחים יוכל להתחבר אליו מזוויות שונות.

פרסום והזמנה לקהילה:

במייל, בוואצאפ ובכל אמצעי תקשורת אחר המתאים לקהילה:

דוגמה להזמנה:

קהילה יקרה,
בימים לא פשוטים אלה, אחרי שנה שהיא קשה מנשוא, בתוך משבר מתמשך, הולך וגובר, אנו צדים אחרי פירורי ה"יש", ומחפשים חריץ של אור לראות בעדו -
"עם האור נוסף ללכת הלאה
עוד הדרך רבה, המסע עדיין לא תם".
ולפעמים, כל מה שצריך כדי להרגיש ביחד הוא לשותף בבאב ובקושי, להסתכל להם בעיניים ולהזכיר לעצמנו שיבואו גם ימים אחרים -
"לא קלה היא, לא קלה דרכנו
ועיניך לפעמים כה נוגות
עוד שדות פורחים יש לפנינו
עוד הרים גבוהים, וצונני פסגות"
אנו פותחים את המועדון לאפשרויות לחיבור משמעותי ליום הכיפורים, חיבור לעצמנו. שם המתחם - "מתחם כוונות". »

מתחם כוונות ליום הכיפורים

הרבה שירה לזין | המדרשה באורנים החלוץ (עמוד 02)

אנו מעלים נושא ומזמינים אתכם לכתוב לנו אם אתם מעוניינים להעביר לקהל שיעור, לימוד, סדנא וכדומה, הקשורים לנושא.

מי שיש לו או לה רעיון לשיעור שהנושא הזה לוקח אותו או אותה אליו או רוצה להציע מפגש שיכניס אוויר ורוח מכיוון של גוף-נפש, מדיטציה, יוגה, או כל תרגול אחר שיעזור להיפגש עם הנשמה והנשימה, אנא פנו אלינו עד ליום 1.9.2025.

ל (שם פרטי), (נייד)
או (שם פרטי), (נייד)

איסוף הצעות מהקהילה:
כולל פניות אישיות, המניבות בדרך כלל יותר היענות מפרסום "קול קורא" כללי.

ישיבת צוות היגוי שמטרתה בניית מהלך היום, שיבוץ המלמדים.

הכנת הלו"ז, עיצוב ופרסומו לקהילה.

המלצות:
רצף שיעורים של 50 עד 80 דק', עם הפסקה למעבר בין שיעורים.
ניתן להירשם מראש לשיעורים
לאורך היום, נציג של צוות ההיגוי יהיה נוכח כל פעם בפעילות ויוודא שהמרצה מגיע, פותח את השיעור בזמן, והכל מתנהל כשורה.
בתום יום כיפור מומלץ לבקש משוב מהקהילה על היוזמה הזאת, כדי שנוכל להפיק לקחים וליישם לקראת השנה הבאה.

בהצלחה!
לשאלות על מימוש פעילות זו ניתן לפנות לרבה שירה לזין במדרשה באורנים - החלוץ-
shira@hamidrasha.email

כיווני מחשבה נוספים:

המשכיות:
ניתן להפוך את "מתחם הכוונות" למסורת קהילתית שחוזרת על עצמה מדי שנה.

שיתוף אקטיבי של משתתפים בשלב ההכנות או בפעילות עצמה:
כשהמשתתפים מגיעים עם תפקיד לפעילות \ לטקס, המחויבות ותחושת ההזדהות עולות.

הקמת וקישוט סוכה בין"ה

מועד 

בשבוע שלאחר ראש השנה

קהל יעד 

נוער

משך 

שעה להקמה

שעה/שעה וחצי להכנת קישוטים
ולתלייתם

מקום 

סוכת היישוב

מטרות הפעילות:

חיזוק הלכידות הקהילתית, אקטיביות של הנוער וציון חג
הסוכות.

01

60 דק' | שלד ברזל, בדים, ענפי דקל

בניית הסוכה.

02

60 דק' | חומרי יצירה

קישוט הסוכה (ייתכן וכדאי להפריד בין הימים של הבנייה
ושל הקישוט).

03

10 דק' | כיבוד

לימוד קצרצר על משמעות הסוכה, עם הנוער, סביב השיר
"זלמן" של קובי אוז.

סוכות מארחות דור בבר | מכון שיטים

מועד 

במהלך חג הסוכות

קהל יעד 

מעורב

משך 

שעה וחצי

מקום 

ברחבי הישוב

מטרות הפעילות:

- חגיגת החג תוך ציון מאפייניו.
- העמקת ההיכרות וחיזוק הקשרים החברתיים בין חברי הקהילה.

יהדות ישראלית וחוסן קהילתי: הפעילות מאפשרת לשים דגש על המאפיינים החילוניים של החג: סוכה, אחדות והכנסת אורחים. היא מאפשרת מפגש, העמקת היכרות וחיזוק הקשרים, ועל כן מחזקת את החוסן הישובי.

תיאור ומהלך הפעילות:

אירוח בסוכות במוקדים שונים על ידי משפחות או שכונות, לפעילות או לארוחה משותפת. אפשר להרחיב את הרעיון לאירוח בסוכות ובבתים סביב "נושא מארגן" שנתי שחל על כולם וכל אחד מביא באופן שונה. למשל: סוכה מארחת עם סדנת בישול/יצירה, משחק שולחן מעניין, לימוד של נושא מסוים (בשאיפה שיהיה קשור לנושא החג), משחק חברתי וכו'. ניתן לנצל את המפגש בסוכות למפגשי מבוגרים בלבד כהזדמנות לשיח אינטימי על ה-07.10.

כיווני מחשבה נוספים:

המשכיות:

אפשר להמשיך את המפגש בסוכה להובלת קבוצת עניין שתמשיך להיפגש במהלך סוכות או לאחריו. כשהמהלך הופך למסורת קיבוצית יוכלו להיווצר גם מסורות בכל סוכה, ולהוביל לתפקידים קהילתיים סביבה.

שיתוף אקטיבי של משתתפים בשלב ההכנות או בפעילות עצמה:

זאת פעילות המאפשרת מעורבות רחבה של הציבור – גם באירוח והעברת הפעילויות, וגם בהשתתפות עצמה (פונה למגוון רחב של גילאים ותחומי עניין).

ניסיון עבר:

בקיבוץ ברור חיל קיימת בסוכות מסורת של ה- "מדרחוב", שיש לו "נושא מארגן" בכל שנה. משפחות מארגנות אירוח בדוכנים שעיקרם מאכלים שונים ושתיה. יש היענות רחבה לפתיחת דוכנים, וגם ההגעה של הציבור מרשימה הן מבחינה מספרית והן מבחינת מגוון. בשנה שעברה הקדישו את המדרחוב לנושא החטופים. חיבור לנושא אקטואלי מחברת את הקהילה לעשייה ולאמירה חברתית משמעותית.

מסכת משפחתית / קהילתית לערב חג הסוכות

מכון שיטים

מועד 

ערב החג / אחד מימי החג

קהל יעד 

משפחות / מעורב

ניתן לציין באופן משפחתי או קהילתי

משך 

30 דק'

מקום 

בסוכה, סביב שולחן החג,

או במועדון

01

20 דק' | מסכתות חג מודפסות

הקראת החלקים השונים במסכת:

<https://www.chagim.org.il/CEREMONY/%D7%A1%D7%95%D7%9B%D7%95%D7%AA/%D7%98%D7%A7%D7%A1%D7%99%D7%9D-%D7%95%D7%A7%D7%91%D7%9C%D7%95%D7%AA-%D7%97%D7%92>

02

10 דק'

נזמין כל אחת ואחד מיושבי השולחן לספר על דבר אחד שהם אספו, יצרו או עשו בשנה האחרונה לטובת חיזוק הבית האישי שלהם או הבית הלאומי.

כיווני מחשבה נוספים:

המשכיות:

המתח בין החג לאבל ימשיך ללוות את החברה הישראלית וחג הסוכות הוא סמל לכך. המסכת מתייחסת לאידון ביניהם ורואה בהתגייסות כלי מחזק, שיוכל לשמש גם בשנים הבאות.

שיתוף אקטיבי של משתתפים בשלב ההכנות או בפעילות עצמה:

המסכת נכתבה לסוכות תשפ"ה ומונגשת באתר באופן שמאפשר לכל אחד לקחת היבט אליו יתחבר.

ניסיון עבר:

משפחות רבות השתמשו במסכת בערב בשנה שעברה, אבל מסכת החג טרם הועברה בפורום קהילתי.

סוכות – בונים את הבית מחדש עמוס זרוק | מרכז הרצוג

מטרות הפעילות: חג הסוכות מסמל את הארעיות ואת החיבור מחדש. האירוע נועד להפוך את בניית הסוכה המשותפת למטאפורה לשיקום הקהילה, בה כל אחד תורם את ה"יריעה" – רעיון, חפץ או סיפור – למבנה המשותף. הובלת הפרויקט על ידי הנוער תעצים אותם ותטמיע בהם תחושת שייכות ומנהיגות.



מועד לקראת, ותוך כדי סוכות

01

תהליך עבודה לפני האירוע

- **תכנון הסוכה:** הנוער מתחיל לתכנן את שלד הסוכה וליצור קשר עם המשפחות, כדי להסביר את רעיון ה"יריעה" המטאפורית ולאסוף רעיונות.
- **בניית הסוכה:** בניית שלד הסוכה על ידי הנוער והתחלת איסוף ה"יריעות" מהמשפחות.
- **הכנה לוגיסטית:** הכנת המקום, תליית הקישוטים והיריעות.

02

תיאור מהלך האירוע

- **שלב בניית הסוכה:** צוות הנוער בונה את שלד הסוכה הקהילתית. במקביל, משפחות מכינות בביתן את ה"יריעה" שלהן.
- **טקס הוספת ה"יריעות":** אירוע חגיגי בו כל משפחה מגיעה ותולה את ה"יריעה" שלה בסוכה. במעמד זה, ניתן לשתף בסיפור או במשמעות שמאחוריה.

03

פעילויות בסוכה במהלך החג

הסוכה הופכת למרכז הפעילות היישובי. צוות הנוער יארגן פעילויות יומיות כמו "אושפיזין קהילתי", "סיפורי סכך" (סיפורים של מבוגרים מהישוב), וסדנאות יצירה.

אושפיזין ציפי חורי | בינ"ה (עמוד 01)



מועד
במהלך חג סוכות



קהל יעד
מבוגרים



משך
שעה וחצי



מקום
מועדון \ סוכה \ מרחב ציבורי

מטרות הפעילות

- מפגש תושבים
- נתינת מקום לדמויות שאינן בין החיים
- היכרות עם דמויות משמעותיות לקהילה וחשיפה לאורחות חיים חדשים

יהדות ישראלית וחוסן קהילתי: מהלך הפעילות אנשי היישוב יכירו ויחוו את מושג ה"אושפיזין", יתחברו לחג סוכות ולאפשרות להתנסות באורחות חיים \ קולות ומפגשים שונים.

01

30 דק' | "געגוע הוא ביקור" של ארי דה לוקה

פתיחה:

- הסבר המושג "אושפיזין".
- שאלה - מי מבין האושפיזין הוא האהוב עליכם?
- קריאת הטקסט "געגוע הוא ביקור".

02

50 דק' | מקרן, תפאורה

פעילות מרכזית: בכל יום בוחרים דמות שהיא האושפיזין של אותו היום. ניתן לקיים זאת בכל ערב, ערב אחד או בכמה ערבים בודדים.
לכל דמות בוחרים דוברת שיספרו על הדמות.
הצעות: מהרוגי ה 7.10 \ ותיקי המושב שאינם \ דמויות הסטוריות מעוררות השראה וכדו'

המפגש יכלול שאלון קבוע על דמות האושפיזין של אותו היום ברוח "חיים שבאלה".
שאלות לדוגמא:
• מה עשתה הדמות בחייה?
• אלו תכונות אופי מיוחדות היו לדמות?
• מה ניתן ללמוד מהדמות וליישם כיום?
• איך רוחה של הדמות יכולה להוות השראה לתושבי היישוב?
הקהל מוסיף שאלות מיוזמתו.
בין לבין אפשר ללוות בשירים מתאימים.

סיום ועיבוד: מסיימים בשיר לסיכום ודברי פרידה.

כיווני מחשבה נוספים:

המשכיות:

- ניתן לקיים סידרת מפגשים כאלו.
- ניתן להכין קיר אושפיזין בכל שנה.

שיתוף אקטיבי של משתתפים בשלב ההכנות או בפעילות עצמה:

- התושבים שותפים בבחירת הדמויות
- התושבים בוחרים את השירים
- התושבים מכינים את הכיבוד

צמד ברזל לימור מגן | החברה למתנ"סים



מועד
חגי תשרי / ימי אלול /
כל תאריך אחר בשנה



קהל יעד
מבוגרים



משך
בשעה



מקום
מרחב קהילתי

01

פתיחה: דברי ברכה.

10 דק'

02

פעילות מרכזית – שיח "צמד ברזל":

- הכירו את פרויקט צמד ברזל:
המיזם שמביא מילואימניקים מעולמות שונים, ואת החיבור
המיוחד שחוו במלחמה – אליכם בשיחה משותפת.
מה אתם מקבלים?
• מפגש בלתי אמצעי עם גיבורי המילואים
• שיחה פתוחה על ערכים וישראליות
• השראה וכלים ליצירת אחדות וערבות הדדית

50 דק'

להרשמה : 0584120221
[/https://miluimnikim.org/m2](https://miluimnikim.org/m2)

03

סיום ועיבוד.

10 דק'

כיווני מחשבה נוספים:

המשכיות: ניתן לקיים מפגשים דומים בין קהילות שונות, לייצר תהליך לימוד סביב נושא "ערבות הדדית", שבת של הוקרה למילואים ביישוב, שיח ילדים על הוריהם וכדו'.

שיתוף אקטיבי של משתתפים בשלב ההכנות או בפעילות עצמה: ניתן להכין תמונות מחיי מילואים, ילדים יכולים להכין מתנות למילואימניקים תושבי היישוב ולחלק כהוקרה בסיום הערב.

ניסיון עבר: היה מרגש במיוחד ויצר שיח על נתינה וערבות הדדית גם בין אנשים שונים בהשקפות. מה שמלכד אותנו כעם וכחברה.

תערוכה / סרט + שיח עם גיבור לימור מגן | החברה למתנ"סים

מועד 

חגי תשרי / ימי אלול /
כל תאריך אחר בשנה

קהל יעד 
מבוגרים

משך 
כשעתיים

מקום 
מרחב קהילתי / קולנוע

01

30 דק'

פתיחה: דברי ברכה וסיפורי גבורה יהודית לאורך הדורות.

02

שעה | מקרן

פעילות מרכזית:

סרט והרצאה: "לא גיבורים אנחנו" (2024) – סרטו העוצמתי של שקד ברנד, לוחם מילואים שתיעד יחד עם חבריו את הלחימה שלהם בחאן יונס. ומראים לנו לראשונה – איך נראת מלחמה מבפנים? לאחר אירוע קשה שעברו הלוחמים, המצלמה הפכה לכלי באמצעותו הלוחמים שיתפו את תחושותיהם. הסרט מציג את הצד הפחות מוכר של גבורה – ההתמודדות היומיומית של החיילים עם התנאים בשדה הקרב. אחרי ההקרנה שקד מגיע לשיחה פתוחה על מה שעבר – ועל מה שעזר להם להחזיק מעמד ביחד. לפרטים והזמנות: שקד, 054-3224714

תערוכה: תערוכת הצילומים של זיו קורן ושיחה עם הצלם

03

10 דק'

סיום ועיבוד.

כיווני מחשבה נוספים:

המשכיות: אפשר לקיים סדרת מפגשים עם יוצרים ואנשי רוח, להכין תערוכה כלשהי או סדנת אמנות ביישוב.

ניסיון עבר: הערבים האלה עובדים נהדר, מרגשים ויוצרים תחושת מחויבות וקשר ישראלי וערכי בין האדם למקום ובין האדם לסביבה.

לזכרם – פעילות קהילתית לימור מגן | החברה למתנ"סים

מועד 

חגי תשרי / ימי אלול /
יום השנה לנופלים

קהל יעד 
משפחות

משך 
כשעתיים

מקום 
מרחב קהילתי, רצוי בחוץ

מטרות הפעילות: הנצחת נופלי היישוב, חיבוק למשפחות השכול, יצירת מסורת יישובית.

יהדות ישראלית וחוסן קהילתי: הפעילות מעוררת שאלות ותשובות לשאלות, כגון: זיכרון, עשייה משותפת, בניית נרטיב יישובי ויהודי, מדוע אנחנו כאן, מדוע אנחנו נשארים כאן, איך אנחנו מתחברים לשרשרת הדורות.

פתיחה: התכנסות.

הפנינג פתוח

מגוון פעילויות:

- **ילדים (1):** מייצרים בסדנה נרות זיכרון / הבדלה / פרחים מנרות וכדו'.
- **ילדים (2):** מציירים ומכינים יצירות לתלייה על "עץ התקווה".
- **נוער:** כותב תפילות לעתיד ותולה אותם על "עץ התקווה".
- **מבוגרים:** מבשלים אוכל מתוך מתכונים שנופלי היישוב אהבו.
- לוח צביעה: שכולל פרטים על הנופלים ודברים שאהבו.
- דברי ברכה וזיכרון.
- אפשרי: שירה בציבור.
- מתנות שמכינים תושבי היישוב למשפחות הנופלים.

פעילות מרכזית | שמשונית צביעה,
מתכונים של נופלים, הימצאות סמון
ל"עץ התקווה", חומרים לסדנאות יצירה

כיווני מחשבה נוספים:

המשכיות: אפשר להכין מזכרות לקראת האירוע, כולל חלוקת מתכוני הנופלים לתושבים בקהילה שיכינו את המתכונים האהובים.

שיתוף אקטיבי של משתתפים בשלב ההכנות או בפעילות עצמה: הכנת "עץ התקווה", למידה על נופלי היישוב ואפשרות להכין לכל אחד ספר זיכרון, הכנת פלייליסט עם שירים אהובים וכדו'.

ניסיון עבר: נעשה בשובה והיה מרגש באופן מיוחד.

טקס לציון יום השנה לשבעה באוקטובר מרים הולצמן | מכון שיטים

מועד 

לקראת ה-7 באוקטובר

קהל יעד 

מבוגרים

משך 

50 דק'

מקום 

מרחב המכיל את כלל הקהילה

01

20 דק' | מסכתות חג מודפסות

הקראת החלקים השונים במסכת:

https://www.chagim.org.il/_files/ugd/1a52a1_906b5bed9f8240678f7bb3e783bbb8do.pdf

02

10 דק' | עציץ חרס ושתיל

בסיום הטקס מוזמנים המשתתפים לשתילת עץ בעציץ חרס מעוטר בשברים.

כיווני מחשבה נוספים:

המשכיות:

המסכת יכולה לשמש לפעילויות זיכרון ואבלות במסגרות נוספות.

שיתוף אקטיבי של משתתפים בשלב ההכנות או בפעילות עצמה:

יש חשיבות גדולה להכנה מראש ותיאום ציפיות של כלל הקהילה לאופן ציון היום, והסכמה של המשתתפים על דרך הבאת הדברים המותאמת להם ולקהל.

ניסיון עבר:

בטקסים רבים בעוטף וברחבי הארץ השתמשו במתווה המוצע בטקס ובנוסח היזכור. בקיבוץ מפלסים, לאחר הטקס, קיימו שתילה של עץ צאלון שפריחתו תתנוסס למרחוק, עד שתיראה גם בעזה. הונחו אבנים, שחברי הקהילה כתבו ואיירו עליהן. לאחר מכן, נערכו שני פאנלים בהנחייה מקצועית (נעשתה גם הכנה מוקדמת לדוברים): האחד של חברי כיתת הכוננות והשני של חברים בעלי תפקידים מהקהילה. הפאנלים סייעו להגדיר ולספר את הסיפור המשותף של הקהילה.

תודה גדולה

מאגר הפעילויות שלפניכם הוא תוצר של שותפות אמיצה, עשייה קהילתית ונדיבות של המלווים הקהילתיים בארגונים השונים השותפים למיזם "צומחת שוב" בקהילות העוטף, שבחרו לחלוק רעיונות, יוזמות וניסיון יקר ערך. בזכות השיתוף שלכם – המאגר ממוקד, מעורר השראה, ומאפשר לכל קהילה למצוא בתוכו רעיונות מותאמים ולצמוח יחד.

אנחנו מודים מקרב לב לארגונים השותפים למיזם "צומחת שוב", שתרמו רעיונות ללמידה הדדית.

כל אחת ואחד מכם. הוא חלק מהסיפור המשותף שלנו – סיפור של חוסן, קהילה ותקווה.

בשם צוות המנהלת ליהדות ישראלית – תודה על הדרך המשותפת.

